

ПАМ'ЯТІ М.В. ЗУБЦЯ

7 січня 2014 р. на 76-му році передчасно пішов з життя відомий державний діяч — Герой України, почесний Президент НААН, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН, іноземний член РАСГН, НАН Республіки Білорусь, народний депутат України IV, V та VI скликань, член Президії Національної академії аграрних наук України Михайло Васильович Зубець.

З ним ми втратили видатну особистість, людину, яка впродовж усього життя наполегливо й послідовно працювала над розвитком аграрної науки та аграрного сектору економіки.

Народився Михайло Васильович 7 квітня 1938 р. у Новій Басані, що на Чернігівщині. Майбутній академік пройшов славний трудовий шлях від старшого зоотехніка Прилуцької держплемстанції до віце-прем'єр-міністра України та Президента Української (нині Національної) академії аграрних наук.

Трудову діяльність Михайло Васильович розпочав у 1956 р. токарем на Заводі порційних автоматів в Києві. У 1962 р. М.В. Зубець закінчив зоотехнічний факультет Української сільськогосподарської академії. Працював старшим зоотехніком Прилуцької держплемстанції (1963 р.), головним зоотехніком держплемзаводу «Тростянець» Чернігівської області (1963–1972 рр.). У 1973–1980 рр. М.В. Зубець спочатку — начальник відділу, згодом — управління Главку тваринництва МСГ УРСР; 1983–

1989 рр. — начальник Головного управління сільськогосподарської науки, заступник міністра сільського господарства УРСР; 1990–1995 рр. — віце-президент Української академії аграрних наук — директор Інституту розведення і генетики тварин УААН. З 1996 по 2010 р. Михайло Васильович — Президент Української академії аграрних наук, з 2010 по 2011 р. — Президент Національної академії аграрних наук України, з березня 1996 по липень 1997 р. — віце-прем'єр-міністр України з питань агропромислового комплексу, з квітня по липень 1997 р. — віце-прем'єр-міністр — міністр сільськогосподарства і продовольства України.

З квітня 2002 р. М.В. Зубець — народний депутат України, член Комітету Верховної Ради України у закордонних справах та депутатської групи «Народовладдя». Упродовж 1992 р. — член Колегії з питань економічної політики Державної Думи України; 1996 р. — голова АПУ. З березня 1997 р. — член Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки; з липня по серпень 1997 р. — член Державної комісії з проведення в Україні адміністративної реформи; 1997–1999 рр. — член Комісії з питань аграрної та земельної реформи при Президентові України.

З листопада 1998 р. Михайло Васильович — член Президії ВАК України, протягом 1998–2000 рр. — позаштатний радник Президента України, упродовж 1999–2001 рр. — член Ко-

місії з питань аграрної політики при Президентіві України. З травня 1999 р. — заступник голови Аграрної партії України; 1999–2000 рр. — член Ради з питань інтелектуальної власності та трансферу технологій. З березня 2000 р. — член Ради з питань науки та науково-технічної політики при Президентіві України, член комісії з організації діяльності технологічних парків та інноваційних структур інших типів. З квітня 2001 р. М.В. Зубець — голова спостережної ради НАК «Укragenrolizing». Із серпня 2001 р. — член комісії з організації діяльності технологічних парків та інноваційних структур інших типів, з травня 2003 р. — член Національної ради зі сталого розвитку України, а з червня 2003 р. — член урядового комітету з реформування аграрного сектору. Був також членом Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки.

Як парламентарій, Михайло Васильович очолював підкомітет з питань науки Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, він — автор багатьох законопроектів, які сприяють розвитку аграрного сектору економіки, науки та освіти.

Михайло Васильович Зубець — видатний учений зі світовим ім'ям, визнаний організатор сільськогосподарського виробництва, народний депутат України, свою трудову і наукову діяльність присвятив становленню та розвитку агропромислового комплексу України. Проте його покликанням були тваринництво, племінна справа та селекція. Своїми науковими працями вчений розвинув теоретичні й практичні питання породоутворювального процесу в молочному та м'ясному скотарстві, висунув принципово нову гіпотезу генезису порід, став визнаним лідером усього комплексу наукових досліджень з проблем генетики, селекції та біотехнології у тваринництві. Є співавтором українських червоно- і чорно-рябої молочних, української та волинської м'ясних порід худоби, польського м'ясного типу та багатьох інших заводських ліній.

На цьому підґрунті ним було створено наукову школу селекціонерів-генетиків. Під його керівництвом 20 науковців стали кандидатами, 7 — докторами наук. М.В. Зубець — автор понад 550-ти друкованих наукових праць, зокрема 155-ти оригінальних монографій, підручників, книжок, брошур та програм з проблем селекції і генетики тварин, які захищені 33-ма авторськими свідоцтвами.

Свій талант педагога, лектора, фундаментальні знання професор Зубець багато років віддавав освітянській справі на кафедрі розведе-

ння та генетики тварин імені М.А. Кравченка Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Михайло Васильович нагороджений орденами «Знак Пошани», трьома медаллями. У 1993 і в 1999 рр. він став лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки за розробку методів та виведення української червоно-рябої породи великої рогатої худоби, а в 1995 р. — лауреатом премії Української академії аграрних наук «За видатні досягнення в аграрній науці». Так було оцінено цикл робіт 1965–1994 рр. «Селекційно-генетичні методи збереження, удосконалення і якісного перетворення генофонду порід». У 1996 р. вченому було присуджено премію ім. В.Я. Юр'єва Національної академії наук, у тому ж самому році присвоєно почесне звання заслуженого діяча науки і техніки України.

За визначні досягнення в галузі селекції і розведення сільськогосподарських тварин, плідну наукову діяльність Михайла Васильовича нагороджено відзнакою Президента України — «Орденем Ярослава Мудрого» IV і V ступенів, Орденем Святого рівноапостольного князя Володимира за заслуги перед церквою. Він удостоєний звання Героя України.

Михайлу Зубцю імпонувало неординарне мислення, він не лише йшов у ногу з сучасністю, а й, здебільшого, випереджав час. Як учений, Михайло Васильович завжди був сповнений оптимізму і віри в краще майбутнє української науки, в її достойну інтеграцію в міжнародний науковий простір, а як парламентар — бачив чільне місце України серед розвинених країн світу.

Відтак Президент НААН приділяв велику увагу оптимізації мережі науково-дослідних установ з урахуванням регіональних особливостей розвитку АПК, зміцненню зв'язків фундаментальної науки з освітою і виробництвом, співробітництву з понад 50-ма зарубіжними країнами.

Життєвий шлях Михайла Васильовича — зразок людської гідності, працелюбності, відповідальності, добропорядності, вміння працювати з людьми.

Особистість Михайла Васильовича Зубця, який умів підбадьорити, знайти необхідне слово, надихнути своєю енергією і доброзичливістю, назавжди залишиться в нашій вдячній пам'яті та наших серцях.

Світла пам'ять, вічна пам'ять...

Президія Національної академії аграрних наук України